

PWYLLGOR	Pwyllgor Craffu Gofal
DYDDIAD	30 Medi 2021
TEITL	Y Gwasanaeth Sicrwydd Ansawdd o fewn yr Uned Diogelu
AELOD CABINET	Y Cynghorydd Dafydd Meurig
PWRPAS	Darparu trosolwg o waith yr Uned Sicrwydd Ansawdd o fewn yr Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant.

1 PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1.1 Pwrpas yr adroddiad hwn ydi cynnig trosolwg o waith yr Uned Sicrwydd Ansawdd o fewn yr Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant Cyngor Gwynedd. Ymgeisir i roi ffocws ar y galw ac ar effaith y gwaith yng nghyd-destun darparu gwasanaethau gofal i drigolion bregus yn y Sir.

2 CYFLWYNIAD / GWYBODAETH GEFNDIROL

- 2.1 Pwrpas y Tîm Sicrwydd Ansawdd yw cynorthwyo'r trigolion sydd angen gofal i "*fyw fy mywyd fel yr hoffwn ei fyw*". Mae gan y Tîm rôl allweddol i sicrhau bod y gofal sy'n cael ei gomisiynu a'i ddarparu ar eu cyfer o ansawdd ac yn galluogi trigolion i wneud hynny mewn modd diogel.
- 2.2 Mae'r Tîm yn monitro a chefnogi darparwyr mewnol ac allanol i sicrhau bod y gofal yn cyd-fynd ag anghenion yr unigolion o fewn cartrefi preswyl, tai a chefnogaeth, darpariaeth gofal dydd a gofal cartref. Mae cyfrifoldebau'r tîm hefyd yn cynnwys monitro cartrefi nyrsio ar y cyd hefo cyd-weithwyr o'r Bwrdd Iechyd.

3 TROSOLWG

- 3.1 Cafodd y Tîm ei sefydlu ar ddiwedd 2016. Cyn hynny roedd gwendid sylfaenol yng ngallu'r Cyngor i fonitro ansawdd gofal i oedolion yn gyson ac effeithiol. Roedd y gwaith monitro oedd yn digwydd yn gwbl ymatebol ac nid yn rhagweithiol ac ataliol.
- 3.2 Ar hyn o bryd, mae'r Tîm yn cynnwys 3.5 Swyddog Sicrwydd Ansawdd. Mae un o'r swyddogion yma wedi ei secondio o'r Gwasanaeth Busnes yn yr Adran er cynorthwyo gyda'r gwaith sicrwydd ansawdd, gyda'r Adran yn ei hariannu o gyllid dros dro. Nid oes cyllid ar gyfer y swydd hon yng nghyllideb sylfaenol yr Uned Diogelu. Mae'r swyddog yma ar gyfnod o ymddeoliad hyblyg ar hyn o bryd a bydd yn ymddeol ym mis Rhagfyr. Bydd hyn yn gadael y tîm hefo 3 swyddog (tua 2.6 WTE).

- 3.3 Mae sicrwydd ansawdd yn broses lle mae ansawdd gwasanaethau gofal yn cael ei fonitro yn erbyn safonau penodol. O fewn yr Adran Oedolion mae rhaid i hyn gynnwys y safonau sydd wedi eu gosod allan mewn amryw o reoliadau, canllawiau a deddfwriaethau ar lefel genedlaethol. Mae'r arweiniad yma a'r gofynion statudol yn cael eu gosod gan Lywodraeth Cymru ac maent yn cael eu monitro a'u gorfodi gan Arolygaeth Gofal Cymru (AGC/CIW). Ni ellir anwybyddu nag esgeuluso'r cyfrifoldebau yma ac fe all fod oblygiadau sylweddol i ddarparwyr o beidio dilyn a chyflawni ar y mesurau yma. Gall hyn gynnwys colli cofrestriad a'r hawl i weithio yn y maes gofal.
- 3.4 Mae angen monitro pob darparwyr sy'n cael ei gomisiynu gan yr Adran Oedolion o fewn y Sir. Mae hyn yn cynnwys:
- 11 Cartref Gofal Mewnol
 - 2 Gartref Anabledau Dysgu
 - 14 Cartref Gofal Preifat
 - 8 Cartref Nyrsio
 - 9 Darparwr Tai a Chefnogaeth
 - Pob Darparwr Gofal Cartref
 - Gwasanaethau Gofal Dydd
- 3.5 Ethos y Tîm ydi cefnogi darparwyr i wella a chynnal ansawdd. Tra bod y mwyafrif o ymweliadau monitro yn ddirybudd, byddwn hefyd yn croesawu cyswllt gan ddarparwyr sy'n nodi pryder am elfen o'r gwasanaeth ac yn gofyn am gefnogaeth i'w gyfarch.
- 3.6 Yn gyffredinol, ni fu monitro wyneb i wyneb yn ystod y cyfnod Covid-19. Yn ystod y cyfnod clo cyntaf, sefydlwyd trefn o gyswllt dyddiol hefo'r darparwyr. Roedd y cyswllt hwn yn allweddol wrth i'r Cyngor ymdrechu i sicrhau bod y darparwyr hefo stoc ddigonol o PPE, bod staff digonol ar gael i gynnal gwasanaethau a bod y profion yn cael eu gwneud yn amserol. Roedd y swyddogion hefyd yn cefnogi o ran cysylltu hefo lechyd Cyhoeddus Cymru, Swyddogion lechyd yr Amgylchedd ac Arolygaeth Gofal Cymru er mwyn sicrhau bod y darparwr yn gorfod delio hefo lleiafswm o alwadau. Un ffactor bwysig iawn o'r cyswllt hwn oedd holi am lesiant y rheolwr a'r staff gofal. Bu'n gyfle i reolwyr wyntyllu eu pryderon am y sefyllfa ac roedd hyn yn gymorth mawr i adeiladu perthynas o ymddiriedaeth hefo'r swyddogion. Rydym yn parhau i weld y bendithion o'r berthynas agos yma a ddatblygodd yn ystod y cyfnod clo cyntaf. Tra bod dealltwriaeth glir o waith staff sicrwydd ansawdd i fonitro a chynnal safonau, mae yna elfen gref o ymddiriedaeth bartneriaethol wedi datblygu rhwng y Cyngor a'r darparwyr. Rydym yn awyddus i gadw ac adeiladu ar hyn fel yr ydym yn symud i gyfnod newydd o ran trefniadau a chynnal gwasanaethau gofal.
- 3.7 Gan fod cyfyngiadau bellach wedi eu codi'n rhannol a bod ymweliadau i gartrefi gofal a gwasanaethau eraill yn cael eu caniatáu, mae swyddogion sicrwydd ansawdd wedi

ail ddechrau monitro wyneb i wyneb yn y gwasanaethau ers mis Mehefin 2021. Mae'r tîm eisoes wedi ymweld â bron bob darparwr yn gychwynnol i ddweud beth yw ein bwriad; i holi pa wybodaeth all gael ei ddarparu dros e-bost ac i drafod os oes unrhyw broblemau/ pryderon sydd heb eu codi neu gael sylw eisoes. Mae rhaglen ymweliadau monitro yn cael ei pharatoi ar sail y wybodaeth ddechreuol yma gyda blaenoriaeth yn cael ei roi i wasanaethau lle mae rhai problemau neu anawsterau wedi dod i'r amlwg.

- 3.8 Tua diwedd 2020, derbyniwyd nifer o adroddiadau diogelu yn honni nad oedd gofal addas yn cael ei ddarparu o fewn 5 cartref yn y Sir. Bu monitro wyneb i wyneb mewn ymateb i hyn ac fe roddwyd 3 cartref gofal a 2 cartref nyrsio o fewn y sir o dan y drefn Pryderon Cynyddol.
- 3.9 Oherwydd y gwaith monitro, rhoddwyd embargo ar leoliadau newydd ar y 5 cartref, dau bellach hefo embargo amodol o ran y nifer o breswylwyr newydd all gael eu derbyn.
- 3.10 Y Tîm Sicrwydd Ansawdd sy'n arwain ar y drefn Pryderon Cynyddol ar Wasanaethau Oedolion mewnol ac allanol ar ran yr Adran a'r Cyngor. Mae'n broses o gydlynu cyfarfodydd a phenderfyniadau amlasiantaethol, cynhyrchu asesiad risg, cynllun gweithredu cywirol/ datblygiadol a chydlynu'r monitro yn ystod y broses.
- 3.11 Os yw unrhyw ddarpariaeth yn tan berfformio a bod embargo ar fynediadau neu leoliadau yn ei le, mae'n cael effaith sylweddol ar y timau ardal o ran eu gallu i leoli neu defnyddio'r gwasanaeth hwnnw. Mae hefyd yn cael effaith sylweddol ar yr unigolion a'u teuluoedd gan nad oes modd pob amser i leoli o fewn eu dewis ardal neu dderbyn gwasanaeth penodol yn eu cymuned yn amserol. Mae embargo hefyd yn medru cael effaith ariannol sylweddol ar berchnogion y busnes ac nid yw hi'n bosibl iddynt oroesi ym mhob achos. Yn naturiol, y nod ydi osgoi cyrraedd y pwynt yma ond os yw'r sefyllfa'n codi, mae'n holl bwysig ein bod yn ymdrin ag achosion o bryderon cynyddol yn amserol ac mae cyd-weithio hefo partneriaid yn allweddol er mwyn sicrhau ansawdd parhaus. Mae rôl y tîm Sicrwydd Ansawdd a'u gallu i weithredu'n effeithiol yn greiddiol i gyflawni hyn.
- 3.12 Mae derbyn barn y preswylwyr/ defnyddwyr gwasanaeth yn rhan allweddol o fonitro a byddwn hefyd yn ceisio cael barn teuluoedd a staff wrth fonitro. Byddwn yn ceisio cael cyfle i drafod hefo preswylwyr tra ar ymweliad monitro neu bydd holiaduron yn cael eu hanfon allan. Bydd hyn yn galluogi unigolion (preswylwyr, teuluoedd a staff) i roi sylwadau dienw os mai dyna yw eu dymuniad.
- 3.13 Oherwydd y nifer o wasanaethau i'w monitro a'r llwyth gwaith presennol, nid yw hi'n bosibl i swyddogion y Tîm fonitro pob darparwr. Mae'r gwasanaeth wedi gorfod blaenoriaethu ac ar hyn o bryd, nid oes capasiti o fewn y Tîm i fonitro'r ddarpariaeth gofal cartref a gofal dydd gyda gweithgaredd yn y meysydd yma wedi eu cyfyngu i waith argyfwng neu ymatebol yn unig. Nid yw hynny yn sefyllfa foddhaol yn enwedig

o ystyried y pwysau sylweddol sydd ar y gwasanaethau yma ar hyn o bryd a'r galw sylweddol sydd am fwy o ofal cartref a chynnyddu gwasanaethau gofal ysbaid a gofal dydd.

- 3.14 Dros y blynyddoedd diwethaf mae'r llwyth gwaith hefyd wedi golygu bod nifer o ddarparwyr yn mynd am gyfnod o hyd at ddwy flynedd rhwng ymweliadau monitro. Yn ddelfrydol dylid bod yn anelu at drefniant fel Cyngor Conwy sydd yn monitro pob darpariaeth bob 6 mis. Byddai hyn yn lleihau risgiau o wasanaethau yn methu yn sylweddol ac wrth gwrs yn lleihau'r tebygolrwydd o bryderon diogelu yn ymwneud ag unigolion sydd yn derbyn gofal.
- 3.15 Mae'n debyg y byddai nifer o'r aelodau yn cofio adroddiadau yn y wasg am sefyllfa erchyll Winterbourne View ble roedd preswylwyr hefo Anableddau Dysgu'n cael eu cam-drin yn gorfforol ac yn emosiynol. Yn ei hadolygiad o Ysbyty Winterbourne View (2012), mae Margaret Flynn yn nodi nad oedd gan yr awdurdodau trosolwg o'r ddarpariaeth ac nad oedd yr hyn oedd yn cael ei gomisiynu gan y Bwrdd lechyd yn cael ei fonitro o ran ansawdd y gofal nac o ran eu gallu i ddiwallu anghenion y preswylwyr. Mae angen i waith y tîm Sicrwydd Ansawdd sicrhau fod gan y Cyngor a'i bartneriaid y wybodaeth gyfredol angenrheidiol ar gyfer cael trosolwg cyflawn o ddarpariaethau gwasanaethau gofal oedolion yng Ngwynedd.

4 SYMUD YMLAEN

- 4.1 Mae'r weledigaeth sydd gan yr Adran ar gyfer y dyfodol wedi ei seilio ar fod a'r gallu i gefnogi a monitro darpariaethau'n gyson, amserol a rheolaidd.
- 4.2 Mae'n rhaid sicrhau ein bod mewn sefyllfa i fonitro'r holl ddarpariaethau sy'n cael eu comisiynu gan yr Adran, yn ogystal ag unrhyw ddarpariaeth arall sydd o fewn y Sir.
- 4.3 Mae Arolygaeth Gofal Cymru yn adolygu perfformiad awdurdodau lleol wrth iddynt gyflawni eu swyddogaethau ym maes gwasanaethau cymdeithasol. Er eu bod yn ein rheoleiddio ar ein dyletswyddau statudol, mae ein gwaith Sicrwydd Ansawdd yn cyd-blethu er mwyn sicrhau ansawdd o fewn darpariaethau cofrestredig. Mae AGC yn ystyried bod darpariaeth sicrwydd ansawdd cadarn yn rhan bwysig o allu awdurdodau lleol i weithredu'n rhagweithiol i sicrhau safonau a diogelu Oedolion sy'n cael eu cefnogi.
- 4.4 Mae ffurflen adolygu wedi ei chreu i'r Gweithwyr Cymdeithasol, Therapyddion Galwedigaethol a swyddogion eraill ei chwblhau wrth adolygu achosion. Mae'r adborth yma yn gymorth i adnabod pryderon yn gynt ac yna cefnogi'r darparwyr i gyflwyno a chynnal gwelliannau.
- 4.5 Mae lleoli ein hanwyliaid mewn cartrefi gofal/ nyrsio yn benderfyniad anodd iawn ac mae'n hanfodol ein bod ni fel Awdurdod yn ymdrechu i sicrhau bod unigolion yn

derbyn gofal addas a diogel. Mae cyfeiriad eisoes wedi ei wneud i Winterbourne View ond mae'r enghraifft honno yn dangos effaith posib o beidio monitro ar y preswylwyr a'u teuluoedd.

- 4.6 Mae angen atal darpariaethau rhag mynd o dan y drefn Pryderon Cynyddol er osgoi pwysau cynyddol ar wasanaethau Mae un cartref nyrsio a dau gartref gofal wedi cau yn y Sir yn ystod y ddwy flynedd diwethaf. Mae'n hanfodol cefnogi'r darparwyr er mwyn sicrhau bod dewis o ddarpariaeth leol i drigolion Gwynedd.
- 4.7 Bydd y wybodaeth a gyflwynir ar lafar yn y Pwyllgor yn ategu'r adroddiad yma er hwyluso ystyriaeth y Pwyllgor o allu'r gwasanaeth Tîm Sicrwydd Ansawdd a'r Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant i gyflawni eu dyletswyddau'n effeithiol a thrwy hynny i warchod diddordebau a diogelu trigolion Gwynedd.